

על הפרק

מחירי החלב ותוצרתו

התמורה ליצורן וכל הקשור בנושא, שוב התחיל לדאבוננו להופיע בכותרות ואף לנו, הייצרנים, יש מה לומר בעניין.

לאחר ניסיון התכחשות להסכם בדבר מחיר החלב לייצרן, הואילו אנשי האוצר לחזור בהם מכוונתם ל"בחון" מחדש את ההסכם ולהפחית מסכום הסובסידיה כבר בחודש אוגוסט ש.ז. עם זאת עומדת בעינה "ההבטחה" לדון בענין זה שנית בחודש אוקטובר.

שלא כבענפים אחרים, מורכב מחיר החלב לייצרן החלב מ"זיווג" משונה של מחירי תוצרת החלב והשלמה ע"י סובסידיה, ובתהליך "מופלא" של מחירים והשלמת מחיר למוצרים שונים נברא בסופו של דבר יצור הנקרא "מחיר מטרה" שפירושו — המחיר, אשר לפי חישובים, ולאחר משא ומתן הנמשך חודשים, באו עליו לידי הסכם כל הצדדים. עובדה היא שבשנים האחרונות, לא הגענו אף פעם למחיר מטרה זה, והתשלום בפועל לייצרן היה תמיד במספר פרוטות נמוך ממנו, ומדי שנה, כאשר מתחדש ומסתיים המשא ומתן, שרויים אנו בפניגור, בין מחיר המטרה לבין המחיר בפועל, המצטבר משנים קודמות.

מבנה מחירים זה, המושפע מגורמים, עליהם אין לנו לדאבוננו כל שליטה, כגון המצב במחל"ב, שבתות כרוניות במחלקות שונות, ההרכב בצריכת המוצרים השונים בשוק ומחיריהם ועוד, עושה אותנו אחראים לכל המתהווה במערכת זו, מבלי שנוכל לשנות זאת. לדעתנו הגיע הזמן לשחרר אותנו ממעמסה זו, ויש הכרח שתימצא דרך נאותה להפריד בין הדבקים.

ייערך תחשיב מוסמך ומוסכם על הוצאות הייצור בענף החלב ולפיו ישולם מחיר מובטח ומלא לייצרן עבור תוצרתו.

ייצור החלב וצריכתו

גם בחודש אוגוסט נמשכה מגמת העליה בייצור החלב, אשר הסתכמה בכ" 11% לעומת החודש המקביל אשתקד. מגמה זו, יש לברך עליה כי עדיין קיים פער ניכר בין הביקוש למוצרי חלב

לבין כושר ייצורנו, ולסתימת פער זה נזקקים עדיין לייבוא משלים של סוגי תוצרת שונים, כגון: אבקת חלב, חמאה וגבינה קשה. יחד עם זאת יש לציין בדאגה מסויימת האטה בעליית צריכת המוצרים וזאת — מחודש מאי ש.ז. החודש בו הועלו המחירים לצרכן. שלא כבחודשים שקדמו להעלאת המחירים, בהם היתה תוספת ניכרת בצריכת מוצרי החלב מדי חודש, נעצרה, כאמור, הצריכה ולא המשיכה לגדול. מומחי השיווק אמנם טוענים כי תופעה זו תחלוף והיא אופיינית לכל העלאת מחירים, אך בנחמה זו אין להסתפק ויש לחתור להרחבת הצריכה ע"י פירסומת, גיוון המוצרים ועוד, מה גם שמחירי מוצרי החלב עדיין לא גבוהים באופן יחסי למחירי מזון או שירותים אחרים, ועדיין קיימות שכבות אוכלוסין, אצלן לא הגיעה צריכת החלב לרמה מתקבלת על הדעת, וזאת — בגלל הרגלי תזונה ולאוו דוקא בגלל מחירי החלב ומוצריו.

ייצוא לאיראן

(ראה גם סיכומים בגוף החוברת)

בחודש שעבר (אוגוסט) הושלמה עיסקה נוספת של מכירת עגלות הרוט לאיראן. הפעם, 240 ראש, אשר הוטסו ב-8 טיסות רצופות. הבקר הגיע לאיראן במצב טוב וכל רואיו שם משבחים את מראהו. משלוח זה, הגדול בין המשלוחים שבשנים האחרונות, נתאפשר הודות להכרת המשקים בחשיבות פיתוח ענף זה לעתיד, הואיל ובמצב של היום, רבים המשקים המגדלים עדריהם וזקוקים לכל מבכירה נוספת בעצמם. עם זאת עלינו לציין בצער, שעדיין רבים המשקים אשר לא נענו לפנייתנו ולא נאותו להפריש מעדרם 2-3 עגלות למטרה זו; ואין המדובר במשקים אשר נפגעו בפר"ט, או עקב מקרים קשים אחרים; מדור בר במשקים שאצלם השתתפות בייצוא במספר עגלות בשנה לא תעלה ולא תוריד לגבי היקף עדרם הם.

אנו עומדים בפני ביצוע עיסקה נוספת בחודש נובמבר ש.ז. ושוב 240 ראש בקר. אם ברצוננו להמשיך בייצוא בקר משובח לאיראן ולארצות

ייצוא בקר לאיראן באוגוסט 1965

שנוכחנו לדעת שאפשר לעשות זאת ללא חשש שמא ייפגעו פרות מאיזורים דרומיים שלנו, בהגיען לאיראן.

גילן הממוצע של העגלות שנשלחו הפעם יהיה כ־24 חודש בעת המלטתן. יחד עם זאת עלינו לציין שגילן הנמוך יותר של העגלות לא השפיע על משקלן שנע סביב 500 ק"ג בממוצע. העגלות נשלחו ל־5 קונים, מהם 3, המחזיקים בקר שלנו משכבר והיו מעוניינים בהגדלת העדר, ושניים אחרים — קונים חדשים.

האחד שקנה 60 ראש, בעל חוות בקר, ביקר בזמנו בארץ, התרשם לטובה מבקרנו, ניהל עמנו משא ומתן וקנה לבסוף בקר הולנדי. אכ"זבתו הרבה מבקר הולנדי זה, לאחר ניסיון של כשנתיים, הביאו להזמין אצלנו 120 ראש שמהם קיבל הפעם 60 ראש באוגוסט ואת הנותר, שוב 60 ראש, יקבל בנובמבר 1965.

קונה שני (חדש) היא תחנת הנסיונות הממ"שלתית בהיידראבד. זוהי התחנה המודרנית והמפותחת ביותר, בענפי בעלי־חיים בעיקר, בכל איראן, ויש חשיבות רבה לעובדה שהצלחנו להחדיר בקר ישראלי למקום זה, אליו באים אנשים רבים ללמוד ולהתעניין בהישגיה. תחנה זו קנתה 30 ראש, וגם זאת לאחר משא ומתן של שנים, כשמנהלי התחנה רצו לקבל מאיתנו בקר חיים כפי שנהגו לגביהם ארצות אחרות. אנו מקווים שגם בתחנה זו, כבחוות הפרטיות יוכיח בקרנו את עליונותו על בקר מארצות אחרות.

הביקוש לבקרנו באיראן הוא רב לעומת ההיצע הבלתי מספיק שלנו, אף כשנשלחו השנה כ־500 ראש. שוק החלב באותה ארץ מתפתח ועקב זה גדלה הדרישה לבקר; יש להניח שמגמה זו תתמיד במשך שנים.

לאור הריבוי המזורז בעדרים בארץ, מן הראוי לתת את הדעת על מקורות הכנסה נוספים מעדר החלב, ונראה הדבר שענף הייצוא, אם נתמיד בו ונפתחו לממדים רציניים, עתיד להיות מקור הכנסה נוסף למשק הבקר שלנו.

(המשך בעמ' 4)

בתחילת אוגוסט יצאו לאיראן בדרך האויר 236 עגלות הרות ו־4 עגלים לרבייה. המשלוח, שהיה הגדול ביותר מכל המשלוחים עד עתה, אורגן ובוצע בצורה מניחה את הדעת וללא תקלות.

כאשר ניגשנו לביצוע משלוח זה, נתעוררו ספקות רבים בלב חברינו: האם נצליח לאסוף 240 ראש? מה תהיה השפעת הביקוש המוגבר על טיבו של הבקר? הופיעו בעיות אירגון, הובלה, חזוקה בהסגר וכן בעיות רבות פחות חמורות. לשמחתנו בוצע המשלוח בהצלחה, והעיקר — היקפו הגדול לא פגע כל עיקר ברמת הבקר; וגם הפעם, כבפעמים הקודמות, נשלח בקר ברמה מניחה את הדעת, וכל החברים שביקרו בתחנת ההסגר שיבחוהו על מראהו הנאה. להלן כמה נתונים, מהם יוכלו חברינו ללמוד על ייצוא זה. הבקר רוכז מ־70 משקים בארץ, ביניהם משקים שמשותפים בקביעות במפעל זה וכן משקים שזו להם הפעם הראשונה להשתתף בכך. כפי שידוע לחברינו, שותפו הפעם כייצר אנים משקים מכל רחבי הארץ, וזאת — לאחר

אחרות ואף להרחיבו, מפעל שהתאחדות רואה בו חשיבות רבה לגבי עתיד הענף, ונקווה שעתידי זה לא יהיה מלווה בשחיתות בקר חלב כפי שהיה בעבר, אלא גידול מתוכנן ומווסת לפי מלוא צריכת הארץ. הרי אז ענף נוסף זה של גידול עגלות לייצוא עשוי להיות ענף משלים בעל הכנסה נאור תה למשק הבקר. עלינו רק לזכור ששווקי ייצוא קשה מאוד לכבוש; יש לפתחם בעקביות ובהתמדה. ההתחרות בשטח זה רבה, וכידוע אין אנו יצואני בקר יחידים; ישנן ארצות בהן ענף זה הוא בעל מסורת וותק של עשרות שנים, ובאלה עלינו להתחרות.

עד עתה, ולפחות באיראן, ידנו על העליונה, וזאת — בגלל טיב הבקר וההדרכה שאנו מעניינים. אם גם מרבית הבוקרים בארץ דעתם כדעתנו בענין זה, הרי מצפים אנו להיענות גדולה יותר בהצעות למכירת בקר לייצוא.